

Neue Jüdische Pester Zeitung.

נייע יידישע פערסטער צייטונג

אויף דעוועס צייטונג קאמן מאן יעדען טאג פאר דעם ערשטן טאג פון דער פריערדיגער צייטונג. זיינע צייטונגס-טעקסטן זינד אריבערגענומען פון דער אונטערענער צייטונג. זיין דריטער טאג פון דער צייטונג ווערט גענוצט פאר דער פריערדיגער צייטונג.

די דעוועס בלאטט ערשיינט דריימאל וואכענטליך אונד קאסטעט נור. פריערדיגע צייטונגס-טעקסטן זינד אריבערגענומען פון דער אונטערענער צייטונג. זיין דריטער טאג פון דער צייטונג ווערט גענוצט פאר דער פריערדיגער צייטונג.

Nr. 5, ערסטער יארהאנג

פערסטער מיטטוואך י"ב אייר התרמ"ד.

Budapest, den 7. Mai 1884.

שליססע ערנרעפן זאגן דער פערבע וואנאי דאס ווארט, אום זאןאיהל דא רענענדע, אלס אויך דאס ווארט צו בעשטפערן אינדעם ער אויסרעדט: "ציר-געארט! ווי דא האבען איהן מיט אונזערעם בלוטע ערקעמפס! ציגען וויר, דאס דא הערנעלע-פענען ווען ניכט אונזערע העררען זיין דיפען!..." יעצט ווארדע דעווער מיל-העלד פראך דאס דעם וינגען יידישען לעדער-הענדלער לודוויג עלקאן אונ-טערברעכען דער דא מיט גערעכטער ענטשיסונג ריעף: "וויר ווען זנד איינבעארענע, נוטע אונא-רישע בירגער! ביזער האט הער פריעד אונד איינטראכט אונטער דען פערשידענען קאנפערס-סאגען געהעררשט. יעצט קאממען זאלבע לייטע הערעהר, אום ענטשיוואונג אונד פערזוהרונג הער-ביצוהערען!" — וואנאי מוסטע זינד רעדע אונ-טערברעכען פערזווערטע יעדאך, אום 18טן דעוועס נאכמאלס צו ערשיינען, אין דער האפנונג, דאמאלס מעהר אינטערשיטטונג צו פינדען. זעהר פערדאממענע ווערט אים דאס דיין האל-טונג דעם ארמט-ריכטערס, דער זעלבסט-אויס טהענדער אומ-עמיט העררן ע ל ק א נ אויס דעם געמינדע-הויז ווען, וויל ער עס ניכט שטילל-שוינענדיג צוהאטען, וויר דער גרעם-מיליע וואנאי זענען דא ווען לאזשימפפעט אונד העטצעט, אין זאלבער ריכטער געוויכט דעם לאנדע געוויכט ניכט צו ערעה, זאנדערן צו שטאך! אללענפאלט מיספען וויר ווערענד דער וואהל-בעוועגונגען אויף דא יווערעהאלינג זאלך אנט-עמיטשער אויס-ברייטע געפאסט זיין דא יעדאך האפפענטליך דען ווען ניכט שאדען ווערדען, אין דירפטע נור דאזיך בייטראגען, דאס נאנץ איראפא דא פערזווארפע-הייט דער אנט-עמיטענע באנדע ערקעננען אונד דערען אומטרעבע אויסעם ענטשערענטע פערזו-היילען ווערדע!

מיטטע דעם וואהל-קאמיטעס צו ערשיינען. אטוואש לייטעטע וואהל דעווער איינלאונג פאלגע דאך ערקלערטע ער זאליך מיט ענטשידענדיקייט. דאס אייהם אנגעבאטענע קאנדידאטור אין נאדי-קארשא אונבערינגט אללענען צו מיספען! — זעלבסט דא איינענלישעטעטען אנט-עמיטען באטען נונמעהר דען אייסגעצייכענטען מאנן, אללע ווילהערינע, דאס דען זינד פערזאן געשיפטען ווארדען דאך פערנעסטען צו וואללען, דא נאדי-קארשא עס זיך צור האכסטען עהרע אנרעכנען ווירדע, אויך אים בעסטען רייכטאנע פאן איינע זאלך פארציגלי-כען רעדער אונד פערזיענעטפאללען פארטראגען פערטערטען צו זיין, — דאך אללעס ביטטען בלעב נון אהנע ערפאלג. דא פערזאמלונג זאה זיך נונ-מעהר געצוואונגען דען ביהעריגען פיעזנס דער אטוואש-פארטייא, העררן ווילאום סענטפעטער, צום קאנדידאטען פארציגליגען. דא בעגייסטערונג פיר קארל אטוואש וויר אינדעם זא לעבהאפט אונד זא אללענעמיין, דאס מאן איהן בייא דען בערשהונגען איבער ווען נאכפאלגען אין דער דעפוטירענ-שטעלע מיט דעם פארזימיג בעעהרטען. אין נאדי-קארשא שיינט אלזא און פאלגע דעם אויפטרעטענע דעם העררן קארל א ט ו א ש דער אנט-עמיטטטעס זא צעמליך געשוואונדען צו זיין.

עמיטיטטמוס אונד אנט-עמיטיטטמוס

איס פערלישע דער וואהל-בעוועגונגען עס וואר פאראויס צו זעהען, דאס ווערענד דער גענווערטיגע וואהל-בעוועגונגען ניכט נור זאנדערן דען פערשידענען פאליטישען ריכטונגען, אונטערן אויך אנטער דעם עמיטיטטמוס אונד אנט-עמיטיטטמוס אין העפטיגער קאמפע ענטברענגען ווירד. אונד געדאע אין דען לעמטערען טאגען טראט דער שטייט צווישען דער הומאנען ווענ-פרינדליכען געזונג אונד דער ברוטאלען ווענ-געזעסטליכען און פערשידענען פונקטען דעם לאנ-דעס צו טאנען. דרי קארל א ט ו א ש, דער היפט-פער-טהיידער, איס טיפ-עסלארער שקאנדאל-פרא-צעסטער, וואר ביהעהר בעקאנטליך דעפוטירער פאן נאדי-קארשא, אלליין מאן פערנעסטע ניכט דאס נאדי-קארשא אין דער נאכבארשאפט פאן צע-ל-ע-ד, דעם שענדליכסטען אנט-עמיטענע געסטע, געלעגען איזט, עס וואר אלזא אונפערטיילדיך, דאס אויך אין טהייל דער וועהלער אין נאדי-קארשא פאן דעם פערדעבליכען אנט-עמיטטטען גייסטע-ער-גריפען ווארד, דער אין צענלעך בעהייטס אללע געמישער פערנעפטע האסטע. נעמאנר דירפטע מיטען דורך דא טהאטזאכע איבערראשט זיין, דאס דער ווענ-פרינדעטער טהייל דער וועהלער אין נאדי-קארשא פאן דרי קארל א ט ו א ש ניכט מעהר וויסטען מאכטע, וויל דעווער דאס אונפער-ציהייליכע פערברעכען בעגונג, נאנץ אונשולדיג איינגעקערקענען וויר דען פאם אנטעיאנענע צו רעסטען. — אום 4טן דעוועס ערשינען קארל א ט ו א ש טראשדעם אים קרויע זינדע וועהלער אין נאדי-קארשא, אויס ווינער פפליכט נעמען, איבער זינד טהע-טיגקייט אום רייכטאנע דען געברעכענען רעבען-שאפט-בערייט אבערלעגען, נאכרעם הערר אט-וואש פאן דען ערנעבעניספען דעם רייכטאנע, פאן דער פריינאנצ-לאנדע דעם שטאטעס אונד פאן דער שטעלונג דער רענערונג אונד דען פערשידענען פארטייען געשפאריגען — שולדערטע ער זעלבסט מיט ועלשטינער אפפענטיהיגקייט דא אפפאנבען, דא אייהם אום טיפ-עסלארער פראצעסטע צונע-פאללען, דער רעדער זאטע, נאך צום שליססע: "אך ווייס עס וואהל, דאס דעם אנט-עמיטטע מיר גראלען וויל אויך דא דער ערטע זאכע דען ווען פערטהיילונג האבען, אך ווערדע אי דעפיד פאן דען אנט-עמיטטענע בלעטטערן טאג פיר טאג אי-גערעכטענע, בעשימפעט אונד מיט איהרעם עקעל-האפטען יופער בעווהרעט, דאך אך פערדאממע-דען אנט-עמיטטטעס אונד בין שטאלין דאררר, דאס דא אנט-עמיטטען מיר גראלען, דאס איזט מיר דער בעסטע בעווייז, דאס אך רעכט געהא-דעלט האבע דען דער אנט-עמיטטענע באנדע איזט יא ניכט און זעהר אין דארן אים אויגע, אלס עכען דא גענעכטטיקט אונד דער געשטענע פאליטישע ביינדיקט" — דא רעדע דעם גייטפאללען קארל אטוואש האט זעלבסט אויך דען אנט-עמיטטען טהייל דער וועהלער אין נאדי-קארשא אייגען זאלך בע-ווהלענענדיג אינדרוק געאכט, דאס דאס וואהל-קאמיטע דער אייטענליך-לינגען זאליך איינע זי-צונג אבהיעלט אונד דען בעשלוס פאסטע, דעווען פערזיענעטפאללען מאנן געיערנעם אלס דעפוטיר-טענע קאנדידאטען אויפצושיטעללען. — איינע שטונדע פפעטער ווארדע קארל אטוואש ערוכט, אין דער

פערשידענע נייאנקייטען.
(איבער דא עבען פער-שטארבע קאזיערין מאריא א נ נ א) וויר בערייכטע: "זא וואנאטע מיט איהרע געמאהלע זיט 1848 אום הרדשין (קאזיער-בורג) אין פראן אין טיפער צוריקגעצאנעהייט. זא וואר קאזיערין פאן עסטערייך, קאזיערין פאן באה-מען, ניכט אבער דאן געקראפט קאזיערין פאן אונ-נארין, דאס קאם דאהר, דאס דא קראגונג פער-דינאדס I, צום קאזיער פאן אונגארן נאך פאר זינד פערעהעליכונג מיט דער פרינצעססין מאריא אננא שטאטטנעפיניען, דאס איהרע דעט-פאאר ווידמעט זיך אין פראן נור דער אויסאכונג פאן וואהלאה-טען, קיין גענזן אום אנטערשיטטונג בלייבט אונ-בערויקטיג. מערקווירדיג וואר דא טהאטזאכע, דאס דא יידישען הילפעס בערייטונגען דא געוועהר-טע אינטערשיטטונג אימערע אום פרייטאג צוועשיקט ערעהילטען, אום זיך איינע. נומען שבת" בערייכט צו קאננען. — קאזיער פערדינאד I, דער דא איהרע 1876 אויס דעם לעבען שיער, וואר אויך מיטגליעד דער פריינאד, הברה קרישא, מאן מוסטע איהם אנצייגען, וואנן דא יידישע אן איהן קאם, אום אלס הברה-מיטגליעד בייא איינעם "בן מנחם" דען דענעם צו לייטען. ער איבערגאב דערן אימער דעם הברה-קרישא. שמש איינען ענטשערעכענדיגען געל-בעטראן, דאמט מאן איהם ציר פערריכטונג דעווער דענט-לייסטונג, דא ער וואהל דאך ניכט פערזאנ-ליך פערזעהען קאננעטע, איינען יידישען שטעלל-

צוֹשֶׁרְעָרְבֵּן הַאֲמָעָה הָאֶתְּ דָא דְּאֵס אֲוֹנְרַעְרַבְעֵט אֲוֵר-
מְהִיל אֲוִף אֲוִד אֲרַדְנַעְט אָן דָּאס דֶּער נַאנְצֵה
פֿרַעֲזֵעַס פֿאָן נַיעַס בִּיא אֲיִנְעֵן אַנְדֶּערֶען אֲוִפֿאַ-
טִיאִישֵׁען גֶּרִיכְט־ס. הָאָפֶּע אָן פֶֿרְהאַנדְלוֹנֵג גַּעֲזאַ-
נֵען וַוערֶדֶט. דָאס אֲוִט אָן פֿאַלל - אַלֶּילִין דֶּער
צוֹיטִש פֿאַלל אֲוִט נִיכְט מִינְדֶּער טַרֹורִיג אָן נַי-
טִיאַעֲטִין (מִכְרָד-הַיִּשְׁלָאנְד) בִּראַנְטֵעֵן דִּיא סִינאַ-
נִיאַעֲט נַיעֲדֶער, וַועלכֶּע וַוָּחֵל בִּיא אֲיִנְעֵר אֲסְכַּע-
רֶאנֶצ-מַעֲזוּלְשַׁאפְט גַּעֲזוֹכְרַעַט וַוֵאר. דָא סִינאַ-
דֵּען פֿאַלְשֵׁע צַיַיִען אֲוִף, דִּיא דָא בַּעֲהוֹפֶט־מַעֲטֵען, דִּיא
וַועֵן הַעֲמַטֵען אִירַע סִינאַנְעֵע זַעלְבְּסֵט אָן בִּראַנְד
נַיעֲטִיעֲקֵט, אִימַט זֵיא פֿיר דָאס גַּעלְד, וַועלכֶּעס זֵיא
פֿאַן דֶּער אֲסְטֶעק־רֶאנֶצ-מַעֲזוּלְשַׁאפְט בֶּקָאָמְטֵען
וַוֵארֶען זֵיך אֲיִנְע נַיעַ שַׁנְדֶּערֵע סִינאַנְעֵע הַעֲרִיב-
מַעַן - וַוֵוערֶדֶר וַוֵאר עַס דָאס אַנְט־סַעֲמִישֵׁע גַע-
שוֹאַרֶענֶע-גֶּרִיכְט, וַועלכֶּעס אַיִבעֵר דִּיא פֶֿרְהאַס-
מַעַן וַוֵועֵן דָאס "שֹׁלְדִיג" אֲיִשִּׁשְׂפֵאֲך, וַוֵארֶיך פֶֿיעַר
מִינְגֶלְעֶדֶר דֶּער יִודִישֵׁען גַעֲמִינְדֵע צו נַי־שַׁעֲמַטִין
צו מְהִילֵס גַעֲנֶערֶען, מְהִילֵס קֹרַצֶערֵען קֶעַרֶקֶר-
שִׂרְאָפֶען פֶֿרְהאַיִטֶמֶהִילֵט וַוֵארֶען, דִּיא אַנְשִׁיל-
דִּיג פֶֿרְהאַיִטֶמֶהִילֵט וַוֵועֵן אַפֿפֶֿלֶרִיטֵען זַעלְבְּסֵט-
פֶֿרְשַׁטֶענְדְלִיך, אֲוִנְד דִּיא צוֹיטֵע אַנְשַׁטְאנֵען שִׂרְאָך
זֵיא נַאטֶרִיך אַלֶּע פֿאַלְשִׁענֶע דִּיא פֶֿרִיא - הַיע-
רֵן לַיעַט נִין דֶּער אֲוִטֶערֶשֶׁר צוֹיטֵען גַעֵס גַע-
שוֹאַרֶענֶע - אֲוִנְד דֶּעס אֲרַדְנַעְטִלִיכֶען גֶּרִיכְטֵע.
דָאס גַּעֲשׂוֹאַרֶענֶע-גֶּרִיכְט, דָאס נֹר נַאך דַּעס גַע-
פֿיֶהֶל עַס עַנְטִישִׁרֶדֶט, קַאָנן זֵיך פֿאַן זֵינַע וַוֵעדֶע-
הַאֲסַע לִיכְט צו אֲיִנְעֵר אֲוִנְרַעְרַבְעֵטֵען עַנְטִישִׁדִיג
אָן בַּעֲזוֹ אֲוִף אַנְנֶעק־לַאגֶט וַוֵועֵן הִנְרִישֵׁען לֹאס-
מַעַן, דָאס אֲרַדְנַעְטִלִיכֶע גֶּרִיכְט יַעֲדָאך מֹס יִודִיע
עַנְטִישִׁדִיגֵען הֹרֶך, גַעֲזַעֲטֶעם-פֿאַרֶאֲרַאנְדֶּע בֶּגֶרֶנֶ-
דֶּען וַועֲסֶהַאֵל בִּיאַע פֿאַרֶטִילִיכִיט דַּעֵנן דָאך
נִיכְט זָאָ לִיכְט פֿלאַטְזֶערֶשֶׁען קַאָנן! - וַוֵער-
אַיִנְדֶּערֶטֶען אֲוִס אָן דִּיעוּע "שַׁמְטֶע-וִישֵׁע" דֶּער
גַּעֲשׂוֹאַרֶענֶע-גֶּרִיכְטֵע הֹרֶך אֲיִנְע פֿאַלֵל, דָאס
דִּיעוּער טַאנֶע זֵיך הַיער אָן דֶּער אֲוִטֶערֶשֶׁר אֲב-
שִׂפֵּעֶלְטֵע, אָן "אַנְרִיכְטֵע" נַאמֶענֶס מַטְהֵיאַס
הָוִס, שַׁטְאַנֶע אֲוִטֶער דֶּער אַנְקֶלאַנֶע, דָאס עַר אָן
אַיִנַעס צַיַיִטֶונַס אֲרִיטְקַעֵל גַעֵנֶען דֵּען שַׁטֵּאט
נֶעֶרֶטֶעט אַבֶּע, אָן אַנְנֶעק־לַאגֶט גַב צוּ, דָאס
עַר דִּיעוּען אֲוִפֶֿרֶהֶרֶעִישֵׁע אֲרִיטְקַעֵל אַפֿוּע, דָאס
הַאבֶּע, בֵּיִס שְׁלוֹם דֶּער פֶֿרְהאַנדְלוֹנֵג וַוֵארֶדֶען דַּעס
אַיִס 12 בֶּרַעֲנֵען צוּמַמַעֲנַענְטֶעטֶעטֵען גַעֲשׂוֹאַרֶע-
נַעֵנֶע-גֶּרִיכְטֵע מַעֲהַרְעֵע פֿרַאנְען פֿאַרְגַעֵלֶנְט, דִּיא
עַרֶמַטֶע פֿרַאנְע לִיטֶעטֶע: "הַאט דֶּער אַנְנֶעק־לַאגֶט
הָוִס דִּיעוּען אֲרִיטְקַעֵל פֶֿרֶאָסֶט?" - אַלֶּע מִט־
גַּלִיעֲדֵער דַּעס גַּעֲשׂוֹאַרֶענֶע-גֶּרִיכְטֵע אֲוִטֶערֶשֶׁען:
"נַי!" - דָאס וַוֵאר שַׂאָן אָן אֲוִנְד פֿיר זֵיך אֲיִנְע לַע-
כַּעֲרִיכִיט, דִּיא רֹוס וַועלכֶּעס זֵיך אַלֶּס דֵּען
פֶֿרֶאָסֶטֶער דֶּעס אֲרִיטְקַעֵלֵס עֲרַקְלֶערֶטֶע! - אֲוִף

דִּיא צוֹיטֶע פֿרַאנְע: אָב דֶּער אֲרִיטְקַעֵל אֲיִנַע אֲיִשֶׁר-
זַיִנְג עַנְטֶהַאַלְטֶע" אַנְטוּאַרֶטֶען 8 מִט "א/ו 4 דא-
גַעֵנֶען מִט "נַי!" - אֲוִף דִּיא פֶֿרֶאָנֶע: אֲוִס דֶּער
אַנְנֶעק־לַאגֶט וַוֵוענֶען דִּיעוּעס אֲרִיטְקַעֵלֵס שִׁמְרַאָל-
בֶּאָר? אַנְטוּאַרֶטֶעטֵען 7 מִט "י/ו 6 דאנֶענֶען מִט
"נַי!" - דִּיא מֶאֲרִיטֶעטֵען הַאט אַלֹואַ דָאס "שֵׁיל-
דִּיג" אֲרִיטֶעשֶׁרֶאָבֶען, דָאס גֶּרִיכְט הַעֲמַטֶע נִין א-
בַּעֵר רֹוס אֲיִנַע שִׁרְאָפֶּע עַרְהַנֶּגֶט מִיסֶען,
דָאך דֶּער פֶֿרֶטֶהֶלֶדֶר וַוֵוען נַאך, דָאס דִּיא הַעֲרֶען
גַעֲשׂוֹאַרֶענֶען דִּיא נַאנְצֵע פֶֿרְהאַנדְלוֹנֵג נֶאָר נִיכְט
פֶֿרֶשֶׁמֶטֶאנְדֶּען, זַבְּאָלְד זֵיא זַעלְבְּסֵט בַּעֲהוֹפֶט־מַעֲטֵען,
דָאס רֹוס נֶאָר נִיכְט דֶּען אֲרִיטְקַעֵל פֶֿרֶאָסֶט,
וַוֵועֵן דֶּרֶפֶטֶען זֵיא אֲוִף אֲוִטֶערֶשֶׁע שֹׁלְדִיג
שִׁפֶּרֶבְכֵּען: רִיכְטִיג וַוֵירַעֶע דִּיא אֲוִנְטִיגֵנֶע עַנְט-
שִׁידוּנֵג דַּעס גַּעֲשׂוֹאַרֶענֶע-גֶּרִיכְטֵעס פֶֿרֶוּאַרְפֶּען,
- עַס אֲוִט אֲיִן גֶּלִיך, דָאס אָן אֲוִנְגֶארן דָאס גַע-
שוֹאַרֶענֶע-גֶּרִיכְט אָן קְרִימֵנֶאָר-פֶֿרֶאָצַעֲסֶען נִיכְטֵס
וַוֵוענֶען שִׁפֶּרֶבְכֵּען הַאט. מַאן דֶּענקֶע זֵיך דָאך אֲיִנְמַאל,
מִיט 12 נַיעֲדֶעהַאָוֶער אַנְט־סַעֲמִישֵׁע בַּוֵעֵרֵען דִּיא
אַיִפֿנַאבֶּע גֶּעֲהַאבְט הַעֲמַטֶען, אֲיִבעֵר דִּיא אַנְשִׁילֵג
אַיִנְנֶעקֶקֶרֶטֶען וַוֵועֵן אֲוִף אֲוִטֶערֶשֶׁר צו פֿאַלְלֶען!
נַאָטֶט הַאט אֲוִס פֿאַר דִּיעוּעס אֲוִנְגֶלִיכֶע בַּעֲהוֹפֶטֶע.
אֲוִף דָאס אָ רֹד עַס לִיכְט גֶּרִיכְט קֶאָנְנֶע-
מַעַן מַעֲנַשֶׁען, וַוֵיא גַעזֹא אָ נֶאָר דִּיא אֲוִנְד זַיַיִע גַע-
זַיַיִנְגֶנְטֶע-מַעֲנַשֶׁען דַּעֵן דָאך קִינֶען זַאָלְכֵען פֶֿר-
דֶּרְבִּלִיכֵען אֲיִנְפֶלוּס אַיִבֶען!

* (דָאס זַאָצִיא לִיטֶע נַגֶּע זַעֵט מִן
אֲיִן דִּיטֶשֶׁל אַנְדֶּה) בַּעֲקַאָנַטֶלִיך וַוֵארֶדֶע
שַׂאָן פֿאַר 6 אַהֲרֶען אָן זַאָצִיאֲלִיכֶע-גַעֲזַעֲמִיך פֿיר
דִּישַׁטְלַאנְד גַּעֲשַׁאָפֶּען, קֶרַאָט עַסֶטֶען יַעֲרַע פֶֿר-
זַאָר דִּיא אֲיִס פֶֿרֶדֶרֶכֶט זַאָצִיאֲלִיכֶע־שִׁפֶּר-
טִיעֶבֶע שַׁטְאַנֶד, אֲיִנְפֶאָך אֲוִסֶעֻוֵועֵנֶען וַוֵוערֶדֶען
קֶאָנְטֵע, עַס אֲוִט זַעלְבְּסֶטֶע־שִׁפֶּרֶטֶענְדְלִיך, דָאס הֹרֶך
דִּיעוּעס גַעֲזַעֲמִיך דִּיא פֶֿרֶהֶיַטִט, דֶּער בֶּרַעֲנֶע אֲיִנַע
מִיעֶפֶע בַּעֲשֶׁרֶעקֶנֶען עַרִיטֵט, דָא מַאן דָאס פֶֿר-
אַיִנַס אֲוִנְד פֶֿרֶוּאַמְטֶלֶנְטֶע רַעכְט אֲוִף 10 אֲיִשֶׁ-
הָאָב, דָאס גַעֲזַעֲמִיך וַוֵאר אַבֶּער אֲוִרֶשֶׁרֶגֶלֶך עַבֶּען
נֹר פֿיר 6 אַהֲרַע גַעֲשַׁאָפֶּען, בִּיסֶמָרְק וַוִיָּל נִין
דִּיעוּעס זַאָצִיאֲלִיכֶע-גַעֲזַעֲמִיך נַאך פֿיר וַוֵישֶׁרַע
דִּרִיא יֶהֱרַע אֲוִסֶרֶהֶנֶען, וַוֵאָפֶּאָן אַבֶּעֵר דִּיא מֶאֲ-
בֵּער דַּעס פֿאַרְלַאגֶטֶטֶען בִּזְהַרֶע נִיכְטֵע וַוִיסֶען
וַוֵאָלְטֶע אֲיִנַע בֶּרַעֲרִיגֶער דֶּערֶפֶשֶׁע פֿאַם גַּעֵנֶען
דִּיעוּעס מַעֲלֶדֶט נִין: "אַיִן מִטְגַּלִיעֵד דֶּער פֿאַר־לַא-
מַעֲנַטֶארִישֵׁען קַאָמַמִיסִאָן, וַוֵועלכֶּע דָאס זַאָצִיאֲלִיכֶע
פֶֿרֶטֶהֶלֶטֶען הֹרֶכְבֶּעֲרַאֲטֶען הַאט, עַרֶצֶהַלְטֶע
פֶֿרֶטֶהֶרִילִיך אֲיִס רִיכְטֶעֻמַע: "דֶּער פֿאַלְצִי-שַׁפֶּע
הַאבֶּע דֶּרֶךְ-בֶּרִיעֶען זִישֶׁנֶע דֶּער זַאָצִיאֲלִיכֶע
עַרֶהַלְטֶען וַוֵועלכֶּע דָאס פֿאַרְלַאגֶטֶטֶען גַעֲבִידֶע אָן
דִּיא לֹפֶט־שֶׁפֶרֶענֶען וַוֵאָלְכֵען, וַוֵוענֶען בִּיסֶמָרְק אָן
דֶּמַעֲזַעֲלֵכֵען אַנְוֵוענֶער זַיַיִן וַוֵירֶד! - עַבֶּען אָן פֿאַלְטֶע

דִּיעוּער דֶּרֶהֶנֶג וַוֵירֶד מַאן דָאס גַעֲזַעֲמִיך גַעֵנֶען דִּיא
זַאָצִיאֲלִיכֶען אַנְנֶעהַמֶען מִסַּעֵען!" (דִּיא פֿרַאנֶע אֲוִט
נַי: אָב בִּיסֶמָרְק דִּיעוּע נַאנְצֵע גַעֲזַעֲמִיך זֵיך נִיכְט
אַיִנְפֶאָך עֲרִיכְטֶעט הַאט, אָם עַבֶּען דָאס פֿאַרְלַאגֶטֶע
צוֹר אַנְנֶעהַמֶע דַּעס זַאָצִיאֲלִיכֶען-גַעֲזַעֲמִיך אֲוִף
דִּיעוּע וַוֵירַע צוֹיטֶע צו קַאָנְנֶען! הַעֲרֶע בִּיסֶמָרְק אֲוִט
עַבֶּען אֲיִן רַעכְט שֹׁלְדִיג וַוֵירֶד עַס 10 אָ מִט 7.)
* (פֿאַלשֵׁע אַיִבֶּערֶען דִּיא דִּיעֹקֶצִיגֶע דֶּער עַס-
מַעֲרִיכִישֵׁען שַׁטְאַטֶעס-בַּהֲדֵן דֶּער בּוּדֶא-פֶֿסֶטֶער
שַׁטְאַרֶהִיפֶטֶמַאנְטֶשאַפֶט 10 שַׁטִּיך פֿאַלְשֵׁע 10 גִּילְדֶען-
נַאָטֶען, - בֵּיִס לַוְוֵעֵן פֿאַן פֿאַהֶר-קֶאַרֶטֶען אֲוִט
דָאס גַעֲדֶערֶנֶען גַעוואָלֶנדֶך זֵיא גֶרַאָס, דָאס דָאס
קַאָסֶערֶע קִינֶע צַיַיִט הַאט, דִּיא עַרֶהַלְטֶענֶען גַעֵנֶען
גַעֵנַיא צו פֶֿרֶפֶען, וַוֵעֲסֶהַאַב עַס זַעֵהֶר עֲרַקְלֶערֶך
אֲוִט, וַוֵענֶען שׁוֹינְדֶלֶער אִירַע פֿאַלְשֵׁען נַאָטֶען עַבֶּען
בִּיא דֵּען אֲוִנְע-בַּהֲדֵנ-קַאָסֶען צו פֶֿרֶאֲיִסֶאָנְבֶען
זֹוכֶען, - אֲיִבְרִענֶס הַאט אָן דֶּמַעֲזַעֲלֵכֵען טַאנֶע אֲיִך
אֲיִן קֶיפֶאָנֶע אֲיִנַע זַאָלְכֶע פֿאַלְשֵׁע 10 גִּילְדֶען-
נַאָטֶע דֶּער שַׁטְאַרֶהִיפֶטֶמַאנְטֶשאַפֶט אֲיִבֶּערֶייכְט.
עַר הַאמְטֶע בִּיא אֲיִנְדֶּער בַּאנְק אֲיִנַע צַהֲלוֹנֵג צו
לִיטֶען, אֲוִנְד דָא עַרֶסֶט בַּעֲמַקֶטֶע דֶּער בַּאנְק-
בַּעֲמַטֶע דָאס דִּיא נַאָטֶע גַעֲפֶעלְשֶׁט אֲוִט! - אֲיִס
בִּיהַרֶעֵר קֶיפֶאָט אֲוִנְד אֲיִן זַעֵבֶעֻבִירַענֶען זַאָלְכֵען
זֵיך זַעֵהֶר פֶֿעֶלֶע פֿאַלְשֵׁע 10 גִּילְדֶען-נַאָטֶען אֲיִס אֲוִט-
לִיפֶע בַּעֲפִינְדֶען.

* (דִּיא דִיטֶשֶׁ קֶאֲוֶעֶרִיך)
אֲוִט שׁוֹועֵר עֲרַקְרַאָנְק, וַוֵיא אֲוִס בַּעֲרִילֵן טַעֶלֶע-
גֶּרַאָפִירֵט וַוֵירֶד, אֲוִט פֿיר דִּיא גַעֲזַעֲוּנֵג דֶּער גִּרִיעוּען
מַאָנֶאַרְכִין נֹר עַרֶנֶעגֶע הֶאָפֶּענֵג פֿאַרְהַאָנְדֶּען,
* (אַיִנַע יִודִישֶׁע פֿאַמִילִיע
פֶֿרֶגֶרֶטֶט 10) אֲיִס וַוֵאַשֶׁאַרֶש - נַעֲמַעֵי
(בַּעֲרֶענֶער קַאָמַטֶט) וַוֵירֶד פֿאַם 4 מַעַן דִּיעוּעס
גַעֲמַלְדֶּעט: אָם 1 מַעַן אֶפֿרִיל וַוֵאר דֶּער יִודִישֶׁע
קֶיפֶאָנֶע אָזֶע רֶאָט הָוִס זֶנְטֶה הַיעֲרֶה
אַיִבֶּערֶיַדְעֶלְט, עַר הַאמְטֶע זַיַיִן גַעֲשַׁפֶּט קִוַיֶע-
נַנַע טַאנֶע עַרֶאָפֶּנֶע, אַלֶּס זֵיך אֲיִס אָרַטֶע דִּיא
שֶׁרַעֲקֶנַס-נַאבְרִיכְט פֶֿרֶבֶרִישֶׁעֻע, דָאס דִּיא פֿאַ-
מִלִיע רֶאָטֶה מִטְוַאַמֶט דֵּען דֶּעכְטֶט-לִיטֶען, אֲיִס
7 פֶֿרֶוּאַנֶען בַּעֲשַׁהֶנֶד, פֶֿרֶגֶנֶפֶטֶט וַוֵארֶדֶען,
אַלְלֶעס שַׁטְאַמַעֲטֵען נַאך דֶּער וַוֵאַהֲנֶנְד דֶּער עַר-
וַוֵעֲהֶנֶען וַוֵירַעֶע-פֿאַמִילִיע, וַוֵאָך אֲוִן אֲוִן-בִּילְד
דַּעס יַאמֶעֶרֶס אֲוִנְד דֶּער טַאָדֶעס-אַנְטֶט דַּרְבֶּאַט.
דִּיא אֲיִצֵע עֲרַקְלֶערֶטֶען זַאָגְלִיך, דָאס הַיער אֲיִנַע
פֶֿרֶגֶנֶפֶטֶטֶען שַׁטְאַמַעֲטֶעֻוען, עַס וַוֵאר אֲיִבֶּערֶישֶׁע
אָן דֶּער שַׁטְאַמַעֲטֶעֻוען פֶֿרֶגֶנֶפֶטֶטֶען אֲוִט זָאָ וַע-
נִנְדֶּער יַצֵּע צוֹיפֶּעֻעלֶע, אַלֶּס אָן הַנְד אֲוִנְד מַעֲהֶערֶע-
שִׁטִּיך גַעֲפֶעֻלְגֶע, וַוֵועלכֶּע פֿאַן דֵּען שִׁפֹּוּע-עַסֶטֶען
גַעֲנַעֲסֶען, נַאך קִוַיֶס אֲיִנְדֶּער שַׁמְוַדֶע, טַאָדֶט אֲיִס
הַאָרִימֶע הַעֲרִוּמֶלאַנֶען, גֶּלִיכִליכֶעֻוֵוֵועֵע גַעֶלַאָג

הַעֲרִי דַאָקְטָר! זֵיא עַרֶצַיַנֶען מִיר הֶאָפֶּענַטְלִיך נַאך דַּען
לַעֵטֶע זַעֵט עַן דִּיעַסֶט, קֶאָנְנֶען זֵיא נִיכְט פֿאַך אַלְלֶעס
דִּיא "יִודִישֶׁ" (דָאס יִודִישֶׁע שַׁפֶּעֻוע-גַעֲכַעט) מִיט מִיר
זַאָנֶען: "... -

אֲיִס עֶרֶסֶטֶען אֲוִנְגֶנְבִליכֶע וַוֵאר אֲיִך אֲיִבֶּער דִּיעוּע
פֶֿרֶבֶדֶאֲטֵען צוּמִטְוַאֲוֶנ אֲיִן אֲיִנַע פֶֿרֶלֶענֶעֻהִיט גַע-
רַאָהֶען, אֲיִך דַאכֶטֶע מִיר, דִּיא בִּירַעֵן הַוּוּ-פֶֿרֶטֶהֶלֶדֶען דַּעס
וַוֵויבֶּעֻנְדֶּער פֶֿרֶטֶטֶעֻוען, דָאס דִּיא גַעֲנַעֲרִאֲלִין זֵיא צוֹר אַנ-
נַאָהֶע דֶּער כִּרִיסֶטִליכֶען דֶּעֻגִיאָן פֶֿרֶלִיטֶען וַוֵאָלְטֶע -
אֲוִנְד נִין עַרוכְט מִיך דִּיא קֶרַאָנֶע פֶֿרֶיא זַאָנַה, דָאס אֲיִך
שִׁפֶּרֶבְכֵּע דָאס יִודִישֶׁע שַׁפֶּעֻוע-גַעֲכַעטֶען פֿאַר-
זַאָנֶען מַאָע! דָאס אֲוִס וַוֵאָהֵל דָאך מַעֲהֶר אַלֶּס זַאָנְדֶּער-
בַּאָר, מַעֲהֶר אַלֶּס רַעֲסֶוּהֶלֶאָפֶט! - דָאך אֲיִך פֿאַסַפֶּע מִיך
אַלְבַּאֲלֶאֶר אֲוִנְד עֻוֵודֶעֻועֶטֶען: רֶעכְט גַעֲנֶען, פֶֿרֶיא גַעֲנַע-
רִאָלֶיך, אֲיִך שַׁטְהַע אֲיִן אֲיִן דִּיעוּער בַּעֲצִיעֶהוּנֵג בַּעֲרִישֶׁ-
וַוִיָּלִינַס זֵיא אִירַען אֲרִיטֶעֻוען! - זֵיא נִיכְטֵע נִין מִיט
דַּעס קֶאָפֶע, דָאס אֲיִך זַאָגְלִיך דָאס גַעֲכַעט גַעֲנִינֶען מַאָע.
אֲיִך נַאָהס נִין פֿלאַטִין אֲוִף אֲיִנַע זַעֶסַעל גַעֲכַען
דַּעס נַעֲטֶע, עַזַעֲטֶע מִינֶען הַוּס אֲוִף אֲוִנְד גַעֲנַען מִיט
פֶֿרֶנֶטֶמֶלִיכֶע שִׁמְטֶע דִּיא "יִודִישֶׁ" אֲוִן הַעֲבֵיעֶאַישֶׁר
שִׁפֶּרֶאֲכֶע פֶֿרֶוּאַנֶען, זֵיא שִׁפֶּאָך אֲוִן דֶּרֶנֶבֶקֶעֻענְטִיטֵס
מִיט בַּעֲכֶנְדֶּער, עֲרַקְרִישֶׁפֶטֶר שַׁטְטֶע נַאך, דָאס שִׁלֹּוּשֶׁע
אַנְד וַוֵישֶׁע, אֲוִנְד שֹׁלֵן זֵיך מִיט דֶּער רַעֲטֶע, צוּמַמַעֲנַע-
נַעֲבַאַלְטֶען פֶֿיסֶט אֲיִן דִּיא בֶּרוּסֶט - נִין פֿיעֶל יֵיא עַר-
שַׁפֶּאָט אֲוִף דָאס לַאנְדֶּע צוֹרִיך, אֲוִנְד אֲיִנַע טַאָדֶעֻונֶע
בַּלַאסֶע בַּעֲרַקֶטֶע אִירַע עַדֶלֶס אַנְטֶליטִין, דָאס זֵיא וַוֵיא
פֶֿרֶקְלֶערֶט אֲוִסֶוֵאר, - וַוֵעֲהֶרֶנְד דַּעס נַאנְצֶען פֿאַדְאַנְטֶעס
שַׁטְאַנְדֶען דִּיא בַּעֲרִישֶׁע עֻוֵודֶעֻועֶטֶען גַעֲזַעֲלַאָפֶטֶעֻוע אֲוִן

מִינֶער לַעֲטַשֶׁטֶען שַׁמְוַדֶע גַעֲקֶנַנֶע, אֲיִנַע שֹׁוֶער
זַיַיִנְדֶּער יִודִישֶׁע, דָאך אֲיִך הַאבֶּע מִיך יֵיא נִיכְט גַעֵנֶען דִּיא
מַעֲנַשֶׁע, זַאָנֶדֶרֶ

פערטערעם פערשאפטע! — (דיא אנט-סעמיטען זאלטען דאך פאן דיוועס ערלען הערשער-פאאר עטואס לערנען!)

* (דיא קאייזער-קאניגין על-זאבעט) ווייל זי איינגעטאנען אין אמס-טעדאם, וואו זי אונטער דער ליובאוויטער בעריה'ס דרייטער אונטער-ברודער איינער קאלט-וואסער-קור אונטערגעהן וויל, דיא קור ווירד 6 וואכען דויערן, אייך דיא קאניגין פאן שוועדען בע-פירעט זיך גענוענדיגט אין דיווער קארט-וואסער-היילאנשטאלט.

(דער יידישער דעפוטירט ערנסט מעזער) דער אים רייכטאגער-נא-גענטליך ווערענדיג דעס טיסקא-עסלארער שקאנראל-פאללעס, ווערערהאלט דאס ווארט צו גונסטען זיי-נער גלייבענס-געזאגטען ערהאבען, פערטראט בע-קאנטליך איינען וואהלבעצירק אין דער שטאדט מיסקאלץ, ער איזט מנגליעד דער איסערטס-לינקען, נון וואללען אבער דיא מיסקאלצער אי-סערטס-לינקען וועהלער פאן איהרעס יידי-שען דעפוטירטען ניכטס מעהר וויסען, דאס דיא איסערטס-לינקען האלב אונד האלב אנט-סעמיטיש אנגעקערנקעלט זינד! — עס ווערע אבער אין עמפפעהרליכער שטרע פיר דיא אינארטישע יודעהייט, וועגן דיווער אייפיקע קעמפער פיר דאס ווענעטרוס מעהר קיינען וואהל-בעצירק פיל-דען זאלטען!

* (רעסטישקי באנדי-אונפער-בעסערליך) עס גיבט קיים איינען יודען אין אינגארן, דעס דיא נעוואלען געשענען ניכט בעקאנט, דיא דער געווענע קאממיסער רעטשיק באנדי וועהרענדי דעס טיסקא-עסלארער פארפאללעס איז שטרעפליכער וויזע פערטייט האט דערזעלבע ווארדע דען אייך וועגען מיסברויס דער אמטס-געוואלט פאן זיינער שטעללע עמפאהבען, נון ווירד אים אראקאמא (סאבאלטישער קאמיטאט) פאם 4 דיוועס פאלגנדעס געמערדעט; דעס געווענען פאנדורענ-קאממיסער רעטשיק באנדי ווארדען אונטערגיבט צוויי דעקען געשטאנלען, ער זעט צעטעט עס זיך יעדאך אין דען קאפף, דאס נור איין יודע דיווער דעקען עקויפט האבען קאננען, לויטע דאס דיא אנט-סעמיטען פארטראמער פערדראמער פערדראמער אונד נאך נאך-פאל, דעס וואה-ארטע רעטשיק באנדי'ס אפ'הערען, היער עמפפאנג אין שאנדארם דען צום טארע ערשאקענען יודען מיט פליג טיב, טיגען איהרען אונד קויטעלען איהן מיט איינער זאגענאנטען „דומענ" אונד האנד-שרויבע, אים איהם איין געשטענדיג צו ערפיעסען, רעטשיק באנדי בעהיעלעט דען יודען איינגעשפערט פאן 6

טראנט אינהען דיא אנקלאנע פאך זאדאנן רייכטעט מאן אן דיוועלבען מעהרערע פראגען, וועלכע זיא בענטווארטיקען, לויטעט דיא אנטווארט דער מאיר-מעט דערארט, דאס דער אנגעקלאנעט אלס „אונ-שולדיג" ערשיינט, דאן איזט דער פראגע צו ענדען דאס „ארדענטליכע געריכט" קאן ניכטס מעהר טהון, וועגן עס אייך טויזענדטאל פאן דער „שולד" דעס אנגעקלאנעטן אים זינגע דעס געזעצעס איבערצייגט ווערען לויטעט יעדאך דיא אנטווארט דעס געשווארענע-געריכטעס אויף „שולדיג" דאן גרייפט דאס ארדענטליכע געריכט איין אום נאך דען פאראגראפען דעס בעשטעהנדען לאנדעס-גע-זעצעס דאס „שטראפ-אויסמאס" איבער דען „שול-דיג" געשפראכענען צו פערטייטען, בעציגליך דעס גראסערען אדער גערינגערען שטראפ-אויסמאסעס האט נאטירליך דאס „געשווארענע-געריכט" קיין ווארט מיטצושפערעכען, און דיוועס יא פאן דען גע-זעצען הייפג קיינען בלויזן דונסט האט! — וויא בערייטעט דאס „שטראפ-אויסמאס" איבער דען „שול-דיג" געשפראכענען שטראפען איהר-פאם אויך בעציגליך דער קרימינאל-פראגעסעס איינגעפירט; היער אין אינגארן יעדאך האט דאס געשווארענע-געריכט בלאס אין זאגענאנטען „פרעס-פראגעסען" צו ענטשיידען וועגן נעמליך אירגענד עמאנד פערקלאגט ווירד, אין איינער דרוק-שריפט געגען דיא עהרע זיינעס מיסברוערס אדער געגען דען שטראפ זיך פערנאנגען דיא-בען „יעדע פריי-וועקענדיג מער געשטוי-טעט" וויא געוואנט, דיא איינפירונג דעס „געשווארענע-געריכטע" אלס איינען פרייהויליכען פארטריבער מיט פרייען בענינסען, לידער האט זיך אבער דיוועס איינריכטונג ווייט דעס בענינג דער אנט-סעמיטישען שטראמונג פיר דיא יודען וועהר שיעדליך ער-ווענען, וויר וואללען איינזעצן לעזער נור אין צווייט פאללע עראנדער, דיא איהרען וואהל צו געניגע בעקאנט זיין ארדענט פאך עטואס צוויי איהרען ווארדע זיין כריסטליכע דיענסטמעהר איינעם גע-וויסען מאָזעס רייטער, דער אין איינעם גאלצישיען דארפע וואהנען, אייך דעס פיעדע טאָרט אייפיע-פונדען, עס ווארדע זיך זאגליך דאס „בלבל" ער-האבען דיא דער יודען דאס בעקאנטליכע דיענסט-מענש ערשלאגען האבען, דאס אנט-סעמיטישע גע-שווארענע-געריכט שפראך, אים געמיניעס „ודענ-האסטע דאס „שולדיג" אים, אונד מאָזעס רייטער מיטע זאמט פאמיליע אין דען קערקער וואנדערן, דאס געריכט האסטע עמליך אויף נונד דיוועס „שולדיג" איבער דען פעהאסטע יודען איינע 6 יעהרדיגע קערקער-שטראפע פעהרענעט, פרייליך דיא צווייטע אישטאנץ, ווא דאס זויבערע אנט-סעמיטישע געשווארענע-געריכט מעהר ניכט מיט-

אונד אבענדיג ביי 12 אונד מיטמאג, וואָדאָן ער דען אונטערלייכען, דער ניכטס צו געשטעהן האסטע אין פרייהייט זעטצטע (מאן האט אנט-שטאט דער רעהען פאנדורען נונמעהר שאנדאר-מען איינגעזעטעט, וואס ניכטס אבער אליי דאס וועגן דיא שאנדארמען ניכט מנדער ברואטל אונד געוואלטטעהטיג זינד, אלס דיא פרייהרען פאנדי-רען; היער: וויר ווערען זעהען, וואס אונזער „איסטי-מיניסטער דער פוילער" צו דיוועס פאללע זא-גען ווירד!)

* (געשווארענע-געריכט) אונד דיא יודען, אייך דעס עסטעריישישען רייכס-העלפטע זנד אויך בעציגליך קרימינאל-פראגעסע „געשווארענע-געריכטע" איינגעפירט. דיוועס איי-ריכטונג בעשטעהט אויך אין דען מיסטען געבילדע-מען שטאטמען איהרפאם אונד בעדייטען איינע ווענעטליכען פארטשויטען בעציגליך דער בירגער-ליכען פרייהייט, דיא איהרע דיווער געשווארע-ליבערע געריכטע אונד דערען בעדייטונג מאכען וויר פיר איינזעצן לעזער קיינען איינאונדערזעטצען, ווייל דיוועס געריכטען אין ניעדערע צייטען און בע-צום אויף דיא יודען וועהר טויזענעס לויטעט-מען, אין פרייהרען צייטען האסטען איבערלאסן נור דיא אנטעשטעללעטען רייכטער ארליין אין שטראפ-פראגעסען צו ענטשיידען, זיא ארליין האסטען צו ארטיהילען, אָב יעמאנד „שולדיג" אדער „אונשולדיג" וויא, וואָדאָן זיא איבער דען „שולדי-גען" אויך דאס שטראפ-אויסמאס בעשטוימטען. אלס יעדאך אין דען פערטענדען שטאטמען דער „אבואלטיסום" פארטייטעט אונד אין דעסען שטעללע איינע פרייהויליכע „קאנטיטיוציאן" איי-נעפירט ווארדע — דאס האט מאן אויך דאס גע-געריכטס-וועזען אים פרייהויליכען זינגע אימאנ-דען מיסטען, מאן האט נעמליך געזאגט: ניכט דיא „אונטעמלעטען רייכער" זאללען איינער איינען אונטערלאנגען ענטשיידען אָב ער „שולדיג" אדער „אונשולדיג" וויא, זאָנערען דיא אים איינפאכען ביר-גערן צוזאמענגעזעטצען „געשווארענע-געריכטע". דיוועס בירגער זינד יא פאך אללעס פאָללקאממען אונטערגעניגט אונד קאננען נאך איהרעס „בעשטען גע-וויסען" ענטשיידען, דער אנטעקלאגטע בירגער האט צו דען „געשווארענע-געריכטען", ווייל דיוועס יא-עבענפאללעס נור אים בירגער צוזאמענ-געזעצעט זינד, מעהר פערטוינען אלס צו דען אנט-געזעטלעטען רייכטערן מיט איהרען שטרענגען אמטס-געגען, אויך געשווארענע-געריכטען, דיא ניכט אים זאגענאנטען „ריכטס-געליעהרען" בע-שטעהען, טרעפפען איהרע ענטשיידונג ניכט נאך דען פאראגראפען דעס געזעצעס, זאָנערען בלאס נאך איהרעס איינפאכען „געשליכען געפיהרע", מאן

בעשטיינענדיג הערעס, אלס אייך מיך אין דאס שלאש-צימער-בענקען וואָללעט, קאס טור דיא דאסע ענטענען, וועלכע דער אליינישטעהענדען געטריאלס-וויזע געוועלשאפט צו ליסטען פלענעט, פאסט צעשטערט ענטענען, אונד זאנעט פיר מיט אייבערשטע געטרענעשלאגענהייט:

„ליבער הער דאָקטאָר! דיא פרייא גענעדאלין שיינט לידיען אן איהרע לעזער צו זען שוין דער זון, דיא האט שאָן מעהרמאלס ריינגענדיג נאך איהרע גע-פראנט, דיא איזט ניכט מעהר רעכט בייא זינגען, דען דיא ניכטס און מאכעט די פערדראמטעס אונד ארדענבראמע פאך, דאס איהר צושטאנד אום מיט קומטער ערפיללעט." אייך טראט נון, אָהנע איין וואָרט צו ערווערען, דאס אינעם שלאש-צימער; עס וואר דאסעלבע איין ווייליג-געס נעם נעמאך, דיא קראנקע בעשאנד זיך אים בעשטען ארליין אין פאסט וועצענדען שטעללונג פאן פיעלען פאָללעטען אונטערשישטע, זי דיא דעס העפטען הוספעס ווענען ניכט ארדענטליך לינען קאננען, זי זאט דאס דאסע מיט האלב-געשלאקטען איינען, דיא ליסטען בעווענעד, וויא וועגן יעמאנד נאנט לייענען איין נעכעס פעהרריכטעס דיא בערינגענדיג האכעס, וועלכע אונטער איינען שרוד גע-שטעללש ווארדען, בערייטעט נור איין איינעשיטמסטע ליכט איבער דאס זאנצע צימער, זי דאס וויר אונס איי-געשליך אים האלב-דוקעלע בעשאנקען.

קיים דאס דיא קראנקע מיך בעמערקט האסטע, דא מאכטע זי איינע אנשטרענגונג, אום זיך אין דיא האָהע צו רייכטען. איך געזעטעטע מיך דעס קראנקע-לאַנגער; זיא ער-ריפפ מינע האנד, דריקטע זיא אונד זאנטע אונטער פאָרט, וועהרענעם הוספען; „ווייזען זיא העצליך ווייללקאממען,

איין איינעם פאן מינעם אָרטע עטוא איינע מילע געטלע-גענען לאנדונדע וואָנעט.

איין מיטען אי מינע פּליכט אלס ארצע ער-פיללעך, דאך וואס טון שניגלל אין דיא קליידער אונד בע-שטיגע אונטערויסט דען וואַנען, דער אין דיא פעכ-פּלינסטע נאכט הניוסהראָללעט.

פאן דער גענערליך, דיא איך אין לעשטערע צייט וועהרעהאלט ארצעליך בעהאנדעלש האסטע, וואסטע איך בעקן ניכט פעיל, זי וואר איינע שאָן ארלייכע דאסע, זיא האסטע זיך פאך ניכט לאנגע אין דיא לעזער גענענד איינע לאנדונסן עקוויפּס, איהר מאַנג, איין שטייג-אלטער קרענע-העלר, וואר אויף דער ריינע היעהרע אונטערווענעס גע-שפאָרען, זי א שטאנד העך אין דען פּלינסטען אונד וואר מיט איינעם ארצעליך ברוסט-ליידען בעהאפטעט, דאס וואר נאָכעט שטערצען פּאָרוואכטע טראָטן איהרע וואָ הייפּען אַפּפּעללע פּעמיער זיא עס אום צושטענע פּהל ביי-הער, מיך דעס נאכטס צו זיך האָלען צו לאסען.

אונד יעטצע ווארדע איך אין מיטענאכטס, שמונדע אים דעס שלאפע גערישטלש; דיוועס פּעריאלאסטע מיך, אין דען קוטישער דיא פראגע צו רייכטען; „ווארס דיא נענע-ר אלץ מיך דען יעטצע איהרע טרוסטווייזע דעס און דעס עס צו זיך רופען לאסטע? — דיא קרענע אנטווארטען געמאכטע שרעס לויטעטע; דיא נענדיגע פרייא שיינט שיער רייך צו וואָללען! .. נון ערטיהילטע איך איהם דען בעשעהל-מאָליכטע ראש צו פארהען!

כאלר ווארען וויר אים אָפּע דעס איינפאכען, לענר-ליכען געזעללע אונטעלאנגט, זיא שפראנע אים דעס ווא-גען, דיא ליכטע ווארען אין בעווענעד אונד ליכען פּאַללע-

פּאַלליעטאָן
אויס מיינעם טאגע-בוכ
פאן דר. סאמעל סטיאנסקי.
(4טע פארטעילונג.)

דיא הערען ערקונדיגען זיך שליעסליך ביא מיה אום וועלכע צייט וויא דעס גראפן איהרע אויפראטונג מא-כען קאננען, גלייכצייג ערוכטען דיוועלבען מיך, דאס איך, אלס דער הערשאפטליכע ארצע, זיא ביים הערען גראפען אנטעלדען מאכטע. — וויר שויערען היערויף פאן איינאונדער אלס דיא בעסטען פריינדע.

עס וואר אין איינער מיטענאכטס-שמונדע, ווא איך פלאסצליך אים דעס שלאפע געשטאָרט ווארדע, דיא יע-מאנד אין דער טהאָג-לואקע מיט איינער זאָלנען העפטטיקיס רייס, אלס ווירדע איינע נאָכע געפאָהר דראָקען, דיא אין אללער איילע אבנעווענדעט ווערדען מיסטע פאך מינעס הוינע האָסטען איך איינע שווערע עקוויפאשע אַפּהאָרען אונד דאסן שטיללע האַלטען. מינע בעדיינעטען ליכען דורכאיינאנדער; זיא אָפּפּעטען דיא טהרען, אום צו זעהען, וואס דרויסען פאָרנען. ענדליך טראט איינער דער ריינער אין מיין שלאש-צימער אונד אַבנענאב מיר אין „בללעט", אָבנלייך דאס זאנצע נור איינע מונטען דויערע, בין איך מיטגעוויילע וועגען דיווער געכטליכען שפאָנגע ציעמליך געוואָן געוואַרען. איך געטפאלטעטע אונטויליג דאס „בללעט" אונד וואס ענטהיילע דאסעלבע? — דיא אויפ-פּאַרדעוונג, אונד איך אָבנלייך צו גענעראלן קעסען פאן קאממען; עטוים האכטס איינגענעמערען דיא דאסע